

На данашњи дан 1918. У Београду је проглашена Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, с принцем Александром I Карађорђевићем као регентом и Београдом као престоницом. Нова држава имала је 12 милиона становника, и простирала се на 248.000 квадратних километара.

Већина српске политичке елите залагала се за стварање Југославије, у чему је видела решење српског националног питања, потцењујући бројне проблеме и препреке у таквом пројекту. Војвода Живојин Мишић био је један од ретких који се залагао за проширивање граница Краљевине Србије на своје етничке територије - Војводину, БиХ, Далмацију и Славонију, уз изостављање Хрватске око Загреба и Словеније.

NA DANAŠNJI DAN
1455. Умро је италијански вајар, златар и сликар Лоренцо Гиберти, који је израдио чувена врата на крстионици катедрале у Фиренци. Његов спис "Цомментарији" представља вредан документ за изучавање италијанске архитектуре и сликарства.

1640. Португалија је после устанка којим је збачена шпанска власт поново стекла независност. Две седмице касније војвода од Брагансе крунисан је за португалског краља под именом Жоао IV. Шпанија је независност Португалије признала тек 1668.

1761. Рођена је Мари Тисо, која се прославила правећи воштане маске личности погубљених у Француској револуцији, а у Великој Британији је 1802. поставила сталну изложбу воштаних фигура својих савременика (данас Музеј Мадам Тисо).

1821. Доминиканска Република, која обухвата две трећине источног дела карибског острва Хаити, тада познатог као Хиспањола, прогласила је независност од Шпаније.

1822. Оснивач бразилског царства Дом Педро крунисан је за првог цара Бразила под именом Педро I.

1825. Умро је руски цар Александар I Романов, који је током владавине 1801-25. проширио територију Русије (Грузија 1801, Финска 1809, Бесарабија 1812, Азербејџан 1813). Након пораза Наполеона у Русији 1812. имао је водећу улогу у антифранцуској коалицији европских сила и један је од главних иницијатора стварања Свете алијансе 1815. Успешно је ратовао против Отоманског царства (1806-12) и помагао је српским устаницима.

1906. У Паризу је отворен биоскоп "Омнија Пате", прва дворана у свету наменски изграђена за приказивање филмова.

1918. Одлуком данског парламента Исланд је стекао независност.

1918. Провинција Трансилванија, раније у саставу Мађарске, односно Аустро-Угарске, ујединила се са Румунијом. У састав Румуније ушао је и румунски део Баната и још неке покрајине. Овај датум Румуни славе се као национални празник Дан уједињења.

1925. У Локарну у Швајцарској потписани су споразуми између европских држава о гаранцији мира и неповредивости граница. Најважнијим сматра се Рајнски пакт којим су се Немачка, Француска и Белгија обавезале на поштовање граница, а Немачка прихватила демилитаризацију Рајнске области. Ове споразуме прекршио је Хитлер 1936, када је окупирао Рајнску област, а потом напао Чехословачку (1938) и Пољску (1939).

1934. У Лењинграду је убијен Сергеј Киров, близак Стаљинов сарадник, члан Политбироа и секретар Централног комитета совјетске Комунистичке партије. Атентат на Кирова био је Стаљину повод да отпочне са жестоким обрачунама са противницима.

1936. Умро је италијански писац Луиђи Пирандело, добитник Нобелове награде за књижевност 1934, један од најзначајнијих драмских писаца 20. века, који је отворио нове путеве модерне драматургије. Од његове 44 драме сабране под насловом "Голе маске", најпознатије су "Ђакомино", "Хенри ИВ", "Шест лица траже писца".

1971. У Карађорђеву је на седници Председништва Савеза комуниста Југославије смењен део руководства Савеза комуниста Хрватске - носилаца политике тзв. масовног покрета. Уследиле су "чистке" у политичким и привредним врховима у Србији, Словенији и Македонији, чиме је спречен покушај политичких и привредних реформи у СФР Југославији.

1973. Умро је израелски државник Давид Бен Гурион, вођа борбе за стварање државе Израел и њен први премијер 1948-53. и поново 1955-63.

1981. У највећој несрећи у историји југословенског ваздухопловства, авион "ДЦ-9 супер 80" љубљанског "Инех-адриа авиопромета" ударио је у планину у близини Ајачија на Корзици. Погинуло је свих 178 путника и чланова посаде.

1988. Беназир Буто је постала премијер Пакистана, као прва жена на челу једне исламске земље.

1989. Михаил Горбачов је као први совјетски лидер посетио Ватикан и договорио се с папом Јованом Павлом II о успостављању дипломатских односа ШСР и Ватикана.

1991. На референдуму у совјетској републици Украјини надмоћна већина бирача изјаснила се за независност од СССР.

2000. Лидер Партије националне акције Винсент Фокс инаугурисан је за председника Мексика, чиме је окончан 71 годину дуг период владавине Институционалне револуционарне партије. То је био први пораз те партије од 1929.

2001. У два напада палестинских бомбаша самоубица у Јерусалиму погинуло је 10 Израелаца, а у експлозији аутобуса у Хаифи убијено је 30. У тим нападима рањено је преко 200 људи.

2001. Јапански краљевски пар, принцеза Масако и престолонаследник принц Нарухито добили су, након осам година брака, прво дете, кћерку Аико.

2002. За председника Словеније изабран је дотадашњи премијер у више мандата Јанез Дрновшек.

2004. Умро је холандски принц Бернард, отац краљице Беатрисе. Бернард де Лип-Бистерфелд рођен је у Немачкој, а краљ Холандије постао је 7. јануара 1937. године, када је оженио тадашњу холандску краљицу Јулијану.

(Бета-НСПМ)